

Kontrollutvalgets

**PLAN FOR
FORVALTNINGSREVISJON
OG
SELSKAPSKONTROLL**

2008 – 2011

Behandlet i kontrollutvalget: 16.06.08
Vedtatt av kommunestyret:

INNHold

1.	INNLEDNING	3
2.	PLANPROSESSEN	3
3.	FORVALTNINGSREVISJON	4
3.1	HVA ER FORVALTNINGSREVISJON?.....	4
3.2	PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON – PRIORITERINGER	5
4.	SELSKAPSKONTROLL	7
4.1	HVA ER SELSKAPSKONTROLL?	7
4.2	PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL - PRIORITERINGER	8

1. INNLEDNING

Kontrollutvalget utfører på vegne av kommunestyret det løpende tilsyn med den kommunale forvaltningen, herunder påser at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Utvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer.

Kontrollutvalgets oppgaver kan i hovedsak deles i tre områder:

- Regnskapsrevisjon
- Forvaltningsrevisjon
- Selskapskontroll

I *Forskrift om kontrollutvalg* går det frem at kontrollutvalget skal lage en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Planene skal vedtas av kommunestyret, som kan delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Selv om forvaltningsrevisjon og selskapskontroll er to ulike kontrolloppgaver har kontrollutvalget valgt å samle de to planene i samme dokument.

2. PLANPROSESSEN

I *Forskrift om kontrollutvalg* går det frem at plan for forvaltningsrevisjon

”skal baseres på en overordnet analyse av kommunens virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter”.

I tillegg til bruk av ”risiko- og vesentlighetsvurderinger” har kontrollutvalget også lagt vekt på andre kriterier i sitt arbeid med å prioritere revisjonsprosjekter:

- Prosjektets potensielle bidrag til å skape forbedringer i forvaltningen
- Betydningen de offentlige tjenestene har for brukerne/innbyggerne
- Politisk aktualitet og interesse
- Økonomisk betydning
- Gjennomførbarhet (praktisk og økonomisk)
- Administrasjonens ønsker
- Erfaringer fra andre kommuner

Krav om egne planer og gjennomføring av ”overordnet analyse” var nytt fra 01.07.04. Det er ingen etablert praksis for hvordan man best skal gjennomføre en slik analyse.

Valg av metode er preget av små ressurser både til planlegging og til gjennomføring av revisjonsprosjekter. Den overordnede analysen ble gjennomført som en prosess i kontrollutvalgets møter første halvår 2008, og kan kort beskrives slik:

1. ”Brainstorming” (revisor la frem kostra-analyse og sekretær presenterte egenutviklet ”ide-hefte”)
2. Foreløpig prioritering
3. Endelig prioritering, utforming av plan

Parallelt er det gjennomført samtaler med ordfører og rådmann for å få synspunkter og innspill til utvalgets arbeid med ny plan.

3. FORVALTNINGSREVISJON

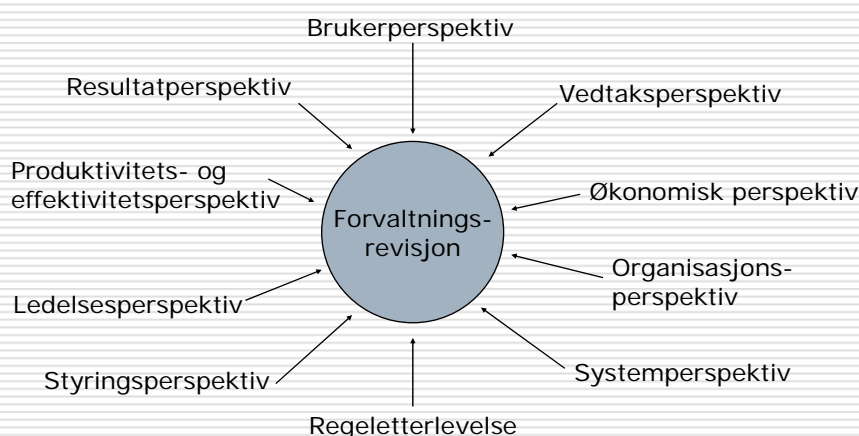
3.1 HVA ER FORVALTNINGSREVISJON?

Kommuneloven § 77 nr 4, 2. punktum beskriver forvaltningsrevisjon slik:

”Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).”

I en forvaltningsrevisjon kan man ha flere forskjellige perspektiver. Hvilket perspektiv man legger hovedvekten på avhenger av intensjon med undersøkelsen.

Mulige perspektiver

På grunn av at tema og vurderingstype kan spenne vidt, stilles det store krav til både metode- og fagkunnskap hos den som skal gjennomføre revisjonen.

3.2 PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON – PRIORITERINGER

Kontrollutvalget har prioritert følgende tema/områder i sitt arbeid med forvaltningsrevisjon:

Område	Kommentarer
<p>Etikk og varsling</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vesentlig område for kommunen mht. tillit og omdømme • Politisk interesse <p>Aktuelle tema/problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan arbeider ledelsen (rådmannen og virksomhetslederne) med å forankre og sikre gode, etiske holdninger og handlinger? • Fungerer den interne varslingsordningen, jf. arbeidsmiljølovens regler, etter hensikten?
<p>Ledelse og personal-administrasjon</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politisk interesse • KS vedtatt arb.giverstrategi frem mot 2020: Et av hovedperspektivene i KS-strategien er ”Helhetlig og utfordrende lederskap” <p>Aktuelle fokusområder:</p> <p>Styringsperspektiv/måloppnåelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke konsekvenser har den valgte strategien hatt for innretningen av den konkrete arbeidsgiverpolitikken? • 4 strategier: <ul style="list-style-type: none"> ○ Helhet – samspill mellom politisk og administrativt lederskap ○ Helhet – administrativt lederskap på tvers ○ Utfordrende – delegere og myndiggjøre gjennom å utfordre, stille krav og støtte ○ Utfordre – invitere medarbeidere og tillitsvalgte til medledelse. • Har den endringen i arbeidsgiverpolitikken som er gjennomført hatt ønskede effekter? • Hvordan er kommunens ledermodell tilpasset de perspektiver og strategier som er vedtatt? <p>Ledelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er det gjennomført lederevaluering av alle ledere? • Er det fastsatt mål for og krav til kompetanse for lederne? • Følges lederevalueringen opp med konkrete ”utviklingstiltak” eller krav til forbedringer? • Har kommunens lønnspolitikk ønskede effekter?

<p>Innkjøp</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iboende risiko (komplekst lovverk) • Svikt kan ha vesentlige konsekvenser (økonomi og renommé) • Politisk interesse <p>Aktuelle tema/problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anskaffelser under grensen for offentlig utlysning: Overholdes konkurranseprinsippet og dokumenteres innkjøpsprosessen? • Anskaffelser over grensen for utlysning: Gjennomføres innkjøpene i tråd med regelverket?
<p>IKT / personopplysningsloven</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svikt i rutiner kan få store konsekvenser • Politisk interesse <p>Aktuelle tema/problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overholdes bestemmelsene i personvernloven?
<p>Resultatmåling og kvalitetssikring i pleie- og omsorg</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politisk interesse <p>Aktuelle tema/problemstillinger:</p> <p>Styring/ledelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har kommunen foretatt (evt foretar jevnlig) en systematisk kvalitetsvurdering av pleie- og omsorgstjenestene, f.eks ut fra om <ul style="list-style-type: none"> ○ Tjenestemottakerne får tilfredsstillende grunnleggende behov ○ Brukerne får de tjenester de har behov for til rett tid ○ brukerne er delaktig i utforming og endring av tjenestetilbudet ○ tjenestene er samordnet og preget av kontinuitet ○ ressursene utnyttes på en god måte • Er det utarbeidet kvalitetsstandarder og serviceerklæringer for alle hovedtjenester? • Anvendes kvalitetsvurderingen til forbedring og styring av tjenestene?
<p>Saksforberedelse og oppfølging av politiske vedtak</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politisk interesse <p>Aktuelle tema/problemstillinger:</p> <p>Organisering/Ledelse</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Har rådmannen rutiner for å sikre kvaliteten på det saksframlegget som legges fram for politisk vedtak? <p>Kapasitet/kompetanse/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er det avsatt nødvendig tid og ressurser for å gjøre en forsvarlig saksbehandling? • Har saksbehandler nødvendig kompetanse, evt er det innhentet ekstern kompetanse hvis nødvendig? <p>Formidling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forstår politikerne saksframlegget? <p>Kvalitet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er saken tilstrekkelig opplyst (innhenting av fakta)? • Er administrasjonens innstilling godt begrunnet? • Er det redegjort for konsekvensene av vedtaket?
<p>Vikarbruk</p>	<p>Hovedbegrunnelse for valg av området:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politisk interesse <p>Aktuelle tema/problemstillinger:</p> <p>Regeletterlevelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva er omfanget av kommunens vikarbruk (inkl innleie)? • Hvor stor andel av vikarene er midlertidig ansatt? • Hvor langvarige er de midlertidige ansettelsesforholdene? • Har alle midlertidig ansatte skriftlig arbeidsavtale? • Finnes det midlertidig ansatte som har arbeidet mer enn 4 år i kommunen? • Dekker kommunen et konstant og forutsigbart arbeidskraftbehov ved hjelp av vikarer på midlertidige kontrakter?

Kontrollutvalget vil igangsette nødvendige undersøkelser på eget initiativ dersom det i planperioden oppstår behov på andre områder enn de som er nevnt over. Kommunestyret vil bli orientert om eventuelle omprioriteringer, og begrunnelsen for disse, gjennom kontrollutvalgets årsrapport pr. 31.12.

Før igangsetting av et revisjonsprosjekt vil kontrollutvalget vurdere behovet for å foreta en foranalyse som endelig beslutningsgrunnlag for gjennomføring.

4. SELSKAPSKONTROLL

4.1 HVA ER SELSKAPSKONTROLL?

Selskapskontroll er en ny oppgave for kontrollutvalget, som ble inntatt ved lov- og forskriftsendring 01.07.04.

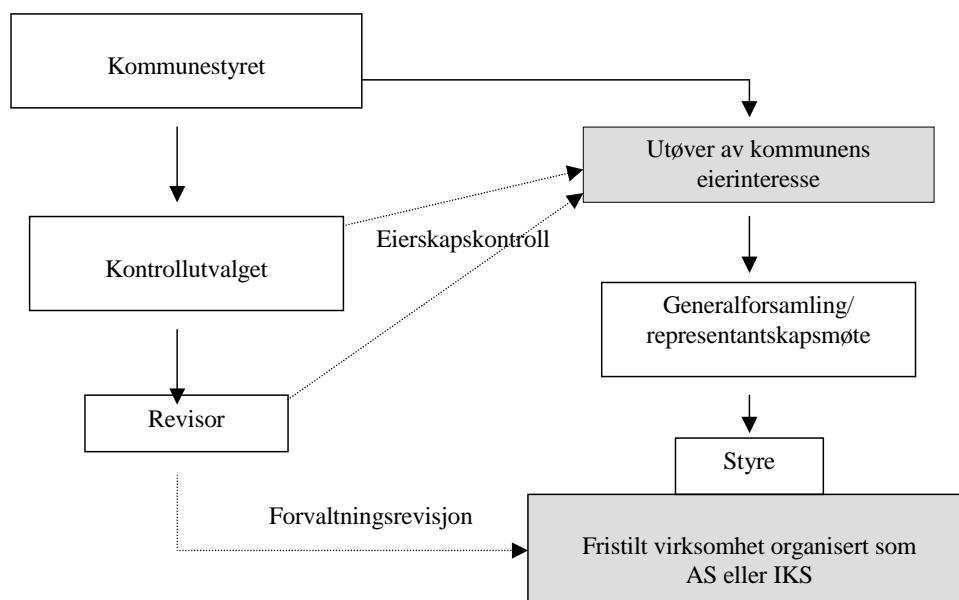
Kommuneloven § 77 nr 5 sier følgende:

”Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.”

Forskrift om kontrollutvalg § 14 beskriver selskapskontroll slik:

” Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).”

Ovenstående beskriver selskapskontrollens obligatoriske del. Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon (frivillig). Oppgavene kan illustreres slik:

Bestemmelsene om selskapskontroll må ses i sammenheng med kontrollutvalgets rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet, jf. kommuneloven § 80. Disse bestemmelsene er gitt med tanke på interkommunale selskaper og aksjeselskaper.

Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll, jf. forskrift om kontrollutvalg § 13.

4.2 PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL - PRIORITERINGER

Kontrollutvalget prioriterer følgende i sitt arbeid med selskapskontroll:

Område/selskap	Kommentar

Eierstyring / forvaltning av eierinteresser	Hovedbegrunnelse for valg av området: <ul style="list-style-type: none"> • Obligatorisk del av lovbestemt selskapskontroll (eierskapskontroll) • Generelle utfordringer/risiko knyttet til styring av fristilte selskaper • Politisk interesse Aktuelle tema/problemstillinger: <ul style="list-style-type: none"> • Evaluering av kommunen som eier (utøvelse av eierrollen, etablering av eierstrategi etc.) • Test av eventuelt etablerte rutiner for eierstyring • Oppfølging av vedtak etter utført selskapskontroll av HRA AS (2007)
--	--

Kontrollutvalget vil igangsette nødvendige undersøkelser på eget initiativ dersom det i planperioden oppstår behov på andre områder enn de som er nevnt over. Kommunestyret vil bli orientert om eventuelle omprioriteringer, og begrunnelsen for disse, gjennom kontrollutvalgets årsrapport pr. 31.12.

Ved kontroll av selskaper som kommunen eier i samarbeid med andre kommuner vil kontrollutvalget søke å koordinere/samordne sine kontroller med kontrollutvalgene i de øvrige deltakerkommunene.

Roa, 16. juni 2008.

Trygve Brandrud
leder av kontrollutvalget